## **Sietse Kuipers**

# Oefenen met leessommen (redactiesommen) voor groep 6



Auteur: Sietse Kuipers

Omslagontwerp: Studio Willemien Haagsma bNO

© 2018 Visual Steps B.V.

Eerste druk: augustus 2018

ISBN 978 90 5905 774 6

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, uitgeleend, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door middel van fotokopieën, opnamen, of welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 168 Auteurswet 1912 j<sup>o</sup> het besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgaven in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden. Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

In dit boek kunnen namen voorkomen van gedeponeerde handelsmerken. Deze namen zijn in de tekst niet voorzien van een handelsmerksymbool, omdat ze slechts fungeren als aanduiding van de besproken producten. Hierbij wordt op geen enkele wijze getracht inbreuk te maken op de rechten van de handelsmerkhouder.

Wil je meer informatie? www.visualstepseducatief.nl

Heb je vragen of suggesties over dit boek? E-mail: info@visualsteps.nl

Abonneren op de gratis Visual Steps Educatief nieuwsbrief: www.visualstepseducatief.nl



# Inhoudsopgave

Informatie voor ouders, verzorgers en docenten	5 6
Oefentaak 1	7
Oefentaak 2	13
Oefentaak 3	21
Oefentaak 4	27
Oefentaak 5	33
Oefentaak 6	41
Oefentaak 7	47
Oefentaak 8	53
Oefentaak 9	59
Oefentaak 10	65
Oefentaak 11	71
Oefentaak 12	77
Oefentaak 13	83
Oefentaak 14	91
Oefentaak 15	97
Oefentaak 16	103
Oefentaak 17	109
Oefentaak 18	117
Oefentaak 19	123
Oefentaak 20	129
Oefentaak 21	135
Oefentaak 22	141
Oefentaak 23	147
Oefentaak 24	155
Oefentaak 25	161
Oefentaak 26	167
Antwoorden en uitleg	173
Verantwoording	217
Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel	219
Jouw resultaten	221

#### Voorwoord

Leessommen zijn eigenlijk korte verhaaltjes waarin een som verborgen zit die je moet oplossen. Door de verhaaltjes goed te lezen ontdek je hoe je de som kunt oplossen. Dit kan soms wat lastig zijn. Rekenen met leessommen leer je vooral door het veel te doen. Dit boek helpt je daarbij.

In dit boek vind je heel veel leessommen, ook wel *redactiesommen* genoemd. Deze opgaven staan bij elkaar in oefentaken. Je zou iedere dag zo'n oefentaak kunnen maken, maar een paar keer per week kan natuurlijk ook. Zo leer je het steeds beter door te oefenen!

In dit boek staan ook opgaven over het metriek stelsel (lengtematen, gewichtsmaten, oppervlaktematen en inhoudsmaten). Weet je niet meer zo goed wat de verhoudingen ook alweer zijn, dan vind je op pagina 219 de *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel*.

Aan het eind van het boek op pagina 173 vind je de antwoorden van alle opgaven en, waar nodig, uitleg. Op pagina 221 kan je het aantal goede en foute antwoorden noteren.

Naast ieder antwoord staat wat voor soort opgave het was. Dat is handig als je merkt dat je vaak dezelfde soort opgave fout maakt. Je kan er zo achter komen welke soort opgave dat is. Als je dat weet kan je die opgaven nog eens extra oefenen of vragen om uitleg. Je gebruikt daarvoor de lijst met typen opgaven op pagina 217. Moeilijk? Vraag dan of iemand je wil helpen!

O ja, je kan de bladen van een taak uit het boek scheuren. Misschien vind je dat wel zo handig.

Veel succes met het maken van de opgaven!

Sietse Kuipers

P.S.

Als je vindt dat iets niet goed is in het boek of je hebt een goed idee, dan hoor ik dat graag van je.

Het e-mailadres is: info@visualsteps.nl



#### Tip

#### Online toets

Heb je alle oefeningen in het boek gemaakt, dan kan je op de website www.visualstepseducatief.nl/toetsen een toets maken. Als je deze toets goed hebt gemaakt, krijg je zelfs een diploma dat je kan afdrukken en bewaren!

#### Informatie voor ouders, verzorgers en docenten

Dit boek laat kinderen oefenen met leessommen. De hapklare oefentaken van 30 opgaven kan het kind in ongeveer 20 minuten op zijn gemak zelfstandig maken, bijvoorbeeld aan de keukentafel. Zo ziet u dat het kind ook daadwerkelijk serieus de opgaven maakt en niet stiekem op zijn telefoon zit. Daarom zijn de opgaven ook op papier en niet op de computer of tablet.

De opgaven bevatten lesstof die voldoet aan de kerndoelen voor rekenen in groep 6.

De opgaven kunnen worden nagekeken. Achter in het boek op pagina 173 vindt u de antwoorden, meestal aangevuld met een korte uitleg.

Bij ieder antwoord staat een code die refereert aan een type opgave in de verantwoording op pagina 217. Merkt u dat het kind bepaalde typen opgaven vaker fout heeft, dan kan dat een reden zijn om hem nog wat uitleg te geven over dat onderwerp of nog eens extra te laten oefenen. Op pagina 219 vindt u eventueel de *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel*. Deze kan het kind eventueel naast de opgaves over lengtematen, gewichtsmaten, oppervlaktematen en inhoudsmaten houden.

U heeft de mogelijkheid om een oefentaak apart aan het kind aan te bieden door de taak uit te scheuren via de perforatierand. Een andere mogelijkheid is om de antwoorden achter in het boek uit te scheuren en apart te houden van de rest van het boek.

#### Online toets

Heeft het kind alle oefeningen in het boek gemaakt, dan kan hij op de website www.visualstepseducatief.nl/toetsen een toets maken. Als deze toets goed is gemaakt, krijgt hij een diploma.

#### Andere boeken en de Visual Steps Educatief nieuwsbrief

Naast deze uitgave zijn er nog andere boeken verkrijgbaar, bijvoorbeeld over taal, rekenen en studievaardigheden of voor andere groepen. Op www.visualstepseducatief.nl vindt u een overzicht van alle titels.

Op die website kunt u zich ook met enkele muisklikken aanmelden voor de gratis Visual Steps Educatief nieuwsbrief die per e-mail wordt verspreid.

### **Oefentaak 1**

- 1. Marcel, Lara, Bente en Amber delen een pizza. Marcel eet  $\frac{1}{4}$  van de pizza, Lara eet  $\frac{1}{6}$  van de pizza, Bente eet  $\frac{1}{2}$  van de pizza en Amber eet  $\frac{1}{12}$  van de pizza. Wie heeft het grootste stuk opgegeten?
  - A. Marcel
  - B. Lara
  - C. Bente
  - D. Amber
- 2. Jesse, Sanne en Amber mogen een ijsje uitzoeken van hun vader. Jesse en Sanne kiezen een ijsje van € 1,15 en Amber kiest een ijsje van € 0,95. Hoe kan de vader van Jesse, Sanne en Amber betalen?
  - A. 1 x 2 euro, 1 x 1 euro, 1 x 20 eurocent en 1 x 5 eurocent
  - B. 1 x 2 euro en 1 x 10 eurocent
  - C. 1 x 2 euro, 1 x 20 eurocent en 1 x 5 eurocent
  - D. 1 x 2 euro, 1 x 1 euro en 1 x 10 eurocent
- 3. De vader van Naomi doet aan hardlopen. Hij loopt met een snelheid van 10 km per uur. Hoe lang doet hij over 12 km?
  - A. 1 uur en 2 minuten
  - B. 1 uur en 12 minuten
  - C. 1 uur en 20 minuten
  - D. 1 uur en 22 minuten
- 4. Op de plattegrond is de tuin van Jolien en Erik 30 cm lang en 15 cm breed. Bij de plattegrond staat dat 1 cm in het echt 3 m is. Hoe groot is het stuk tuin van Jolien en Erik?
  - A. 10 m lang en 5 m breed
  - B. 30 m lang en 15 m breed
  - C. 90 m lang en 45 m breed
  - D. 33 m lang en 18 m breed
- 5. Het bureau van Annemarie is 72 cm hoog. Zij zaagt 30 mm van elke poot af. Hoe hoog is het bureau van Annemarie nu?
  - A. 60 cm
  - B. 69 cm
  - C. 42 cm
  - D. 66 cm

- 6. Thysa heeft € 56,00 gespaard. Ze geeft <sup>3</sup>/<sub>8</sub> van haar geld uit aan een cadeau voor moederdag. Hoeveel geld heeft ze uitgegeven?
  - A. € 24,00
  - B. € 11,00
  - C. € 14,00
  - D. € 21,00
- 7. Marijn heeft een bouwplaat van een tractor. Op de bouwplaat staat 1:100. 1 cm op de bouwplaat is in het echt:
  - A. 1 m
  - B. 10 cm
  - C. 100 m
  - D. 100 mm
- 8. Dirk Jan heeft een pak cornflakes van  $\frac{1}{2}$  kg. Hij eet elke dag 50 g. Na hoeveel dagen is het pak leeg?
  - A. 100 dagen
  - B. 5 dagen
  - C. 50 dagen
  - D. 10 dagen
- 9. Bram is jarig en koopt  $2\frac{1}{2}$  taart. Een hele taart kan in acht stukken worden gesneden. Hoeveel stukken taart heeft Bram?
  - A. 8 stukken
  - B. 20 stukken
  - C. 12 stukken
  - D. 16 stukken
- 10. Elise gaat met haar moeder naar de markt. Bij de snoepkraam mag Elise een zuurstok van € 0,65 kopen. Hoe kan Elise betalen?
  - A. 2 x 20 eurocent, 1 x 10 eurocent en 1 x 5 eurocent
  - B. 1 x 50 eurocent, 2 x 10 eurocent en 1 x 5 eurocent
  - C. 3 x 20 eurocent en 1 x 10 eurocent
  - D. 1 x 50 eurocent, 1 x 10 eurocent en 1 x 5 eurocent



- 11. Rian sport graag met gewichten. Ze heeft twee gewichten van 2 kg. Hoeveel gram is dat?
  - A. 400 g
  - B. 40 g
  - C. 4000 g
  - D. 4 g
- 12. Mariska bakt een brood. Er moet 300 ml water in. Hoeveel cl is dat?
  - A. 3 cl
  - B. 30 cl
  - C. 300 cl
  - D. 3000 cl
- 13. Jelle is 1 m en 18 cm. Peter is 1 m en 32 cm en Gerben is 1 m en 50 cm. Hoe lang zijn ze samen?
  - A. 4 m
  - B. 3 m en 90 cm
  - C. 3 m
  - D. 4 m en 90 cm
- 14. Britt is jarig en krijgt twee mensen op bezoek. Ze gaat  $\frac{1}{4}$  taart kopen. Een hele

taart kost € 12,00. Hoeveel kost  $\frac{1}{4}$  taart?

- A. € 8,00
- B. € 3,00
- C. € 6,00
- D. € 4,00
- 15. Roos heeft met haar ouders en zusje een mooie boswandeling gemaakt. Hun snelheid tijdens het wandelen was 4 km per uur. Ze hebben 5 km gewandeld. Hoe lang hebben ze daar over gedaan?
  - A.  $1\frac{1}{2}$  uur
  - B. 5 uur
  - C. 4 uur en 1 kwartier
  - D. 1 uur en 1 kwartier

- 16. Rick heeft een bouwdoos van een motor. Op de doos staat dat de schaal 1:20 is. Wat is 1 cm in het echt?
  - A. 2 m
  - B. 20 cm
  - C. 20 dm
  - D. 2 cm
- 17. Meike heeft een nieuwe bril besteld. Vandaag is de bril klaar en kan ze hem ophalen. De bril kost € 165,60 en ze betaalt met twee briefjes van € 100,00. Hoeveel geld krijgt Meike terug?
  - A. € 34,40
  - B. € 44,40
  - C. € 35,40
  - D. € 45,40
- 18. Steijn heeft erg veel zin om op vakantie te gaan. Hij moet nog heel even wachten, want ze vertrekken over  $2\frac{1}{2}$  uur. Hoeveel kwartier is dat?
  - A. 10 kwartier
  - B. 5 kwartier
  - C. 8 kwartier
  - D. 9 kwartier
- 19. Bram gaat een dagje met zijn ouders naar het strand. Het is 1 uur en 1 kwartier rijden met de auto. Ze hebben al 40 minuten gereden. Hoeveel minuten moeten ze nog rijden?
  - A. 30 minuten
  - B. 35 minuten
  - C. 50 minuten
  - D. 25 minuten
- 20. Kim, Eline en Meike eten elk een stuk pizza. Kim eet  $\frac{1}{4}$ , Eline eet  $\frac{6}{8}$  en Meike eet  $\frac{1}{2}$  van een pizza. Wie heeft het grootste stuk gegeten?
  - A. Kim
  - B. Meike
  - C. Eline
  - D. Alle drie evenveel

21.	een bosje tulpen van € 2,95 voor haar oma. Hoeveel moet zij betalen?		
	A. € 5,20		
	B. € 5,30		
	C. € 6,20		
	D. € 6,30		
22.	De familie Van den Brink wil vandaag pizza eten. Vader gaat naar de pizzeria en koopt vier pizza's van € 6,50 per stuk. Hij betaalt met een briefje van € 50,00. Hoeveel geld krijgt vader terug?		
	A. € 34,00		
	B. € 24,00		
	C. € 16,00		
	D. € 26,00		
23.	Britt weegt 38 kg, Fleur weegt 40 kg en Rachel weegt 30 kg. Hoeveel wegen zij gemiddeld?		
	A. 38 kg		
	B. 36 kg		
	C. 108 kg		
	D. 35 kg		
24.	Emma koopt elke week 4 pakken melk van 2 liter. Hoeveel cl melk koopt zij elke week?		
	A. 8000 cl		
	B. 80 cl		
	C. 800 cl		
	D. 8 cl		
25.	Karel wil in zijn voortuin een pad aanleggen van één rij tegels. De tegels zijn 45 cm lang en 45 cm breed. De afstand van de stoep naar zijn voordeur is 3 m en 60 cm. Hoeveel tegels heeft Karel nodig?		
	A. 6 tegels		
	B. 8 tegels		
	C. 9 tegels		
	D. 7 tegels		

- 26. Erik legt vloerbedekking in zijn slaapkamer. De slaapkamer is 5 m lang en 4 m breed. Hij heeft al 7 m² vloerbedekking gelegd. Hoeveel m² vloerbedekking moet Erik nog leggen?
  - A. 11 m<sup>2</sup>
  - B. 13 m<sup>2</sup>
  - C. 2 m<sup>2</sup>
  - D. 14 m<sup>2</sup>
- 27. Een hele pizza kost € 9,00. Boaz en zijn ouders kopen  $\frac{3}{6}$  pizza. Hoeveel moeten ze betalen?
  - A. € 6,00
  - B. € 4,50
  - C. € 3,00
  - D. € 3,50
- 28. Floor en haar moeder gaan met de trein naar opa en oma. Ze moeten 125 km. De trein vertrekt 's ochtends om 9 uur en heeft een snelheid van 100 kilometer per uur. Hoe laat komen ze aan?
  - A. 10.25 uur
  - B. 10.15 uur
  - C. 12.30 uur
  - D. 11.05 uur
- 29. Dirk en Ida gaan wandelen in de bergen. Ze kopen een kaart met een schaal van 1:50 000. Hoeveel km is 1 cm in het echt?
  - A. 5 km
  - B.  $\frac{1}{2}$  km
  - C. 50 km
  - D. 500 km
- 30. De autorit naar de opa en oma van Patrick duurt altijd een uur en drie kwartier. Ze zijn al 50 minuten onderweg. Hoe lang moeten ze nog rijden?
  - A. 1 uur en 25 minuten
  - B. 40 minuten
  - C. 3 kwartier
  - D. 55 minuten

# Antwoorden en uitleg

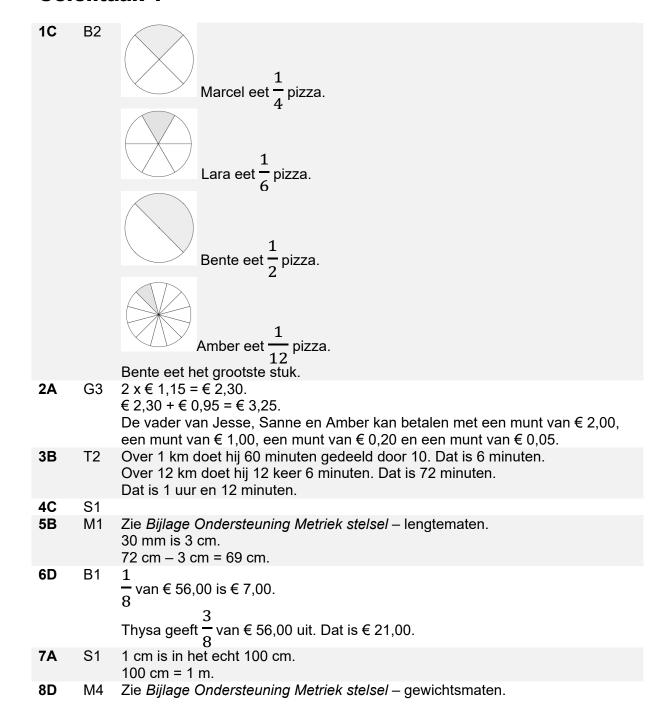
#### Voor leerlingen

Hieronder vind je de antwoorden op de opgaven. Ze staan **vetgedrukt** in de linkerkolom. In de rechterkolom staat, waar nodig, uitleg.

#### Voor ouders

In de tweede kolom staat een code. Die verwijst naar wat voor soort opgave het was. Op pagina 217 staan de betekenissen van alle codes. Stel, uw kind maakt een aantal fouten. Het valt u op dat eenzelfde code steeds weer opduikt. Door de betekenis van die code op te zoeken, kunt u nagaan welk type opgave zo vaak fout gaat. Deze wetenschap stelt u in staat passende uitleg te geven, of voor extra oefenmateriaal te zorgen.

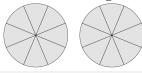
#### **Oefentaak 1**



$$\frac{1}{2}$$
 kg = 500 g.

500:50 = 10 dagen.

**9B** B2



2 taarten = 16 stukken.



 $\frac{1}{2}$  taart = 4 stukken.

Bram heeft 20 stukken taart.

**10D** G3

**11C** M4 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – gewichtsmaten. 1 kg = 1000 g.

4 kg = 4000 g.

**12B** M3 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – inhoudsmaten.

100 ml = 10 cl. 300 ml = 30 cl.

**13A** M1

**14B** B1 Een hele taart kost € 12,00.

1/4 taart kost € 12,00 gedeeld door 4. Dat is € 3,00.

**15D** T2 Ze lopen 4 km per uur.

Over 1 km doen ze 1 uur gedeeld door 4. Dat is 1 kwartier.

Over 5 km doen ze 5 keer 1 kwartier. Dat is 1 uur en 1 kwartier.

**16B** S1 Als de schaal 1:20 is, dan is 1 cm in het echt 20 cm.

**17A** G2

**18A** T1 Een uur is vier kwartier.

 $2\frac{1}{2}$  uur is dus twee keer vier kwartier plus twee kwartier.

Dat is 10 kwartier.

**19B** T1

**20C** B2



Kim eet  $\frac{1}{4}$  pizza.



Eline eet  $\frac{6}{8}$  pizza.



Meike eet  $\frac{1}{2}$  pizza.

Eline heeft het grootste stuk gegeten.

**21C** G1  $\in$  3,25 +  $\in$  2,95 =  $\in$  6,20.

**22B** G2  $4 \times 6,50 = 26,00$ .  $0.50 \times 6,50 = 26,00 = 24,00$ .

**23B** M4

**24C** M3 Zie Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel – inhoudsmaten.

1 liter = 100 cl.

4 x 200 cl = 800 cl.

**25B** M1 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – lengtematen.

3 m en 60 cm is 360 cm.

360:45=8

Karel heeft dus 8 tegels nodig.

**26B** M2 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – oppervlaktematen.

$$5 \text{ m x } 4 \text{ m} = 20 \text{ m}^2$$
.  
 $20 \text{ m}^2 - 7 \text{ m}^2 = 13 \text{ m}^2$ .

27B B1 1/6 pizza kost € 1,50.

Boaz en zijn ouders kopen  $\frac{3}{6}$  pizza.

**28B** T2

29B S1 1 cm is in het echt 50 000 cm.

50 000 = 500 m.

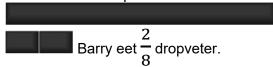
500 m = 
$$\frac{1}{2}$$
 km.

**30D** T1 Een uur en drie kwartier is 60 minuten plus 45 minuten. Dat zijn 105 minuten. 105 minuten min 50 minuten is 55 minuten.

#### **Oefentaak 2**

**1B** T1

**2B** B2 Dit is een hele dropveter:



Sjors eet  $\frac{3}{4}$  dropveter.

Frank eet  $\frac{1}{2}$  dropveter.

Sjors eet dus het grootste stuk.

**3C** G1 
$$\in$$
 59,50 –  $\in$  15,00 =  $\in$  44,50.

**4A** G3 € 3.90 + € 2.60 = € 6.50.

Gerda kan betalen met een briefje van € 5,00, een munt van € 1,00 en een munt van € 0,50.

**5C** M4 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – gewichtsmaten.

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}.$$

1000 g - 220 g = 780 g.

**6D** M3 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – inhoudsmaten.

 $4 \times 150 \text{ ml} = 600 \text{ ml}.$ 

600 ml = 6 dl.

**7B** M1 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – lengtematen.

De rij is in totaal 615 cm.

Peter haalt een boek van 30 cm weg.

615 cm - 30 cm = 585 cm.

**8C** M2 Zie *Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel* – oppervlaktematen.

 $17 \text{ dm x } 6 \text{ dm} = 102 \text{ dm}^2$ .

9B B1  $\frac{1}{7}$  van 28 knikkers zijn 4 knikkers.

Susan verliest  $\frac{3}{7}$  van haar knikkers. Dat zijn 12 knikkers.

**10A** T2 Over 12 km doet hij 1 uur. Dat is 60 minuten.

Over 3 km doet hij 60 minuten gedeeld door 4.

# Verantwoording

De opgaven zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

Breuken	
B1	Bereken een deel van het geheel (taarten, pizza's, geldbedragen, drinken, etcetera).
B2	Concrete handelingen met breuken, grootte van breuken vergelijken.
Geld	
G1	Het betalen van boodschappen.
G2	Geld wisselen bij de kassa.
G3	Gepast betalen.
Metriek stelsel	(Bij deze opgaven kan het kind de <i>Bijlage Ondersteuning Metriek</i> stelsel gebruiken.)
M1	Rekenen met lengtematen (cm-dm-m-hm-km).
M2	Rekenen met oppervlaktematen (dm2-m2-km2).
M3	Rekenen met inhoudsmaten (cl-dl-l).
M4	Rekenen met gewichtsmaten (g-kg).
Schaalbegrip	
S1	Schaalberekeningen.
Tijdrekenen	
T1	Rekenen met uren, kwartieren en minuten, omrekenen seconde-minuten- kwartieren-uren.
T2	Van afstand tot tijdsduur, relatie afstand-tijdsduur.
T3	Hoeveel tijd is er verlopen? Hoe lang duurt het?

# Bijlage Ondersteuning Metriek stelsel

In deze bijlage vind je een hulpmiddel dat je kunt gebruiken bij de sommen over lengtematen, gewichtsmaten, inhoudsmaten en oppervlaktematen. Deze kun je eventueel naast de opgaven houden.

#### Lengtematen:

$$\begin{bmatrix} km \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} hm \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} dam \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} m \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} dm \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} cm \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} mm \end{bmatrix}$$

#### Gewichtsmaten:

$$\begin{bmatrix} kg - hg - dag - g - dg - cg - mg \\ ons \end{bmatrix}$$

#### Inhoudsmaten:

#### Oppervlaktematen: